

ԽՐԱՋԱ

Գին է 10 կ. Գաւառներում 12 կ. 1911, Շաբաթ, Նոյեմբեր 19-ին. Թիֆլիս. №47.

ԿԱԹՈՂԻԿ. ՀԱՏ. ԽԵՂԻՐ ԵՒ «ՄՇԱԿԻ» ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

— Послушай Համբարձում, մենք կաթողիկոսական հարցի մէջ ինչ դիրք բռնենք. չէ որ մեր թեկնածուներից և ոչ մինը մի բան չէ:

— Հասկանալի է, թէ ինչ դիրք պիտի բռնենք, որ կողմը ծանր է՝ այն կողմն էլ պիտի բռնենք, բացի այս՝ հարուստներն ու գիտակիցները ուժ կողմը բռնեն, մենք էլ այն կողմը պիտի պաշտպանենք.

— Ուրիմն Օրմանիան:

— Համարիս թէ... Օրմաննան...

ՇԱՐՈՒՆԱԿԻՈՒՄ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1911 թ.

VI
Տարի

ՀԱՅՈՒԹ

VI
Տարի

Երգիծաբանական-սատիրական պատկերազարդ շարաթաթերթի

ԼՈՅՍ Է ՏԵՍՆՈՒՄ ԱՄԵՆ ՇԱԲԱԹ ԱՆԽԱՓԱՆ

Պաշտօնական օրդան պետական, ազգային, հասարակական և օտարազգի բոլոր մեծ և փոքր, յայտնի և անյայտ, պիտանի և անպիտան, փրկիչ և գլխիչ, անկեղծ և կեղծաչոր գործիչ-կորպիչների և խայտառակիչների:

Անհրաժեշտ քեր բոլոր բնանիքների համար

ԽԱԲԱԲԱԼԱՆ» շատերին ծիծաղեցնում է, շատերին էլ ցաւեցնում, բայց ոչ ոքի հետ ոչ բարեկամ է և ոչ թշնամի: Խմբագրին կարելի է տեսնել, եթե քէփերդ ուզի:
Հասցէն՝ Տիֆլիս, րեդակցիա՝ «ԽԱՏԱԲԱԼԱ».

Արտասահմանից՝ Tiflis Caucas Redaction «Khatabala»

Խմբագրի-հրատարակիչ՝ Աստ. Երիցեան

«ԽԱԹԱԲԱԼԱ» ՕՐԱՑՈՅՑԼ

1911 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 30 օր

19

Ըստու

ՀԱԲԱԹ

Լուսնի 8

Թագաօտո

20 (կիր.) Տօն սրբոյն ուսո սդըռըին կուպրինի, ով է երես իւր կուպր քսեալ քաջարար զանակոծ արեանց զԱնդրէկին, զԱրբամովին և զայլոց: Տամ զնա յերկաթէ պատրաստեալ ժանդուած մեղած և առաջարկեմ տանել զնա զասն մենամարտութեան զեկու Գլդանելոյն հանճարեղի:

21 (բ. չ.) Յիշտառակ մեռելոց Հաւլարարի թարուոնի, որ յայնմ ամսի հանգեատ ի Տէք: Աստած հոգին նրա լուսաւորեցէ եւերտարան լուսով:

22 (դ. չ.) Տօն անսուզը մսագործաց թիֆլուու, որք առկսային ուղղաւայի զայնպիսի նշանակութիւն տան, որպէս ժամանակիս շիկահեր աղջկւոնք ծնողաց իւրեանց:

23 (դ. չ.) Պատ է: կեր որքան կամիս մսեղէն, իւղեղէն և ձկնեղէն, միայն թէ պատ պահիր, քանզի եթէ այդպէս ոչ անեսցիս, աչքերդ ի ծոծրակին քու եւանիցէ:

24 (ե. չ.) Անւանակոչութիւն հայա- վրացի անմեղի, որ յետ խոշոր յայտարարութեանց նորակազմ ընկերութիւնն նրա ննջեաց յաւեհենական քնուի:

25 (ուրբ.) Պատ է: ով ցանկայ կարէ թօխկիր ուտել, զասն այգօրիկ պարտէ դիմել խմբագրութեան «Բնկերի»-ի:

Ասաղ, տօմար, և օրացոյցապէտ
Փարեմուզ

ԺԱՆԻԱՄՖԵՆԵՐ

Դասպար աղա Կալատուզովի օրագիրներից

Թոյլատրւեցաւ պ. Սամսոն Յարութիւնեանին կոչւել հաջի, զասն զի Երուսաղեմի պատգամաւոր է:

Հրաման տրւեցաւ հաջի Համբարձում Առաքելովին Սամսոնի հաջիութեան համար քիչ նեղանալ:

Մուրէն Խան-Ազադին օրհնութեան գիր ուղարկւեց, կոչելով նրան Մաշադի Մուրէն Խան-Ազատ օղլի-եանց:

Մարկոս Դոլուխանանցին յոյժ ցաւակցութեան զիր մի ուղարկել, որ միսիթարւեցէ, զի չեղաւ պատգամաւոր, որ խիստ կուզէր:

Տիկին Զարէլին ուղարկւեցաւ օրհնութեան զիր և կոնդակ և պատւիլւեցաւ գրամատիկական ընկերութեան տալ նրան կենսաթոշակ զտարիս 6000 ըուբլիս ի Սաոցեալ ովկիանոսէն:

ԱԶԹ!

Երկուշարթի, ամսիս 21-ին

ՏԻԿԻ ԶԵՅԷԼԻ

Յամեայ յօթելեանն է
Կը ինդրենք և կը պատիրենք մեր
բոլոր Խաթարալիսաներին

այդ օրը Արտիստական թատրոնում ներկայ գտնւել, լաւ ծափանարեն և եթէ կարելի է մի քանի դիմուն լուսաթարալայի խաղարկութեան տոմսեր մտացել տաղանդաւոր և միակ բարեխիզե յօթելեարունուն:

ՄԻՐ ԱՌԵԳԻԴԱՑՆԻՐԸ

Տեսնում իք էլի ձիր սակութար աչքով վուր ամեն մի պարտիա իրա կաթղկուացուն ունէ, ու ուզում է, վուր իրանց մարթուն նրագրիլ տան էջմիածնի թախտի վրէն:

Էստուր վրէն դուք իմ փիքրիրը գիրք:

«ԽԱԹԱԲԱԼԱ» ՑՈՂՈՎՐԴՈՅՑ	«ԽԱԹԱԲԱԼԱ» ՑՈՂՈՎՐԴՈՅՑ
Բ Ա Ժ Ն Ե Գ Ի Ն Ն է	Բ Ա Ժ Ն Ե Գ Ի Ն Ն է
Տարեկան	5 ր.
Կէս տարին	3 »
Երեք ամիսը	1 » 50 կ.
Ամիսը	— 50 »
Թիֆլիսում տարեկան	4 » — »

Մեր թերթի բաժանորդներին «Սուլինդալակ» ամենօրեայ թերթը ուղարկում ենք պակաս վճարով:

100 տարով բաժանորդագրւել ցանկացողին
75 % զեղչ:

Զրի կարգացողներին պէտք է նկանք գլուխվայր:

իս էլ, հալբաթտա, ձիր փիքրիրը գիդիմ ու իփոր ձիզ ասում էի՝ թէ էսէնց չափի էկեք ու էսէնց բանիր միք անի, դուք հէնց գիդայիք իս հանաքնիր իմ անում. արա էզ վունց կուլի:

Հիմի տեսաք էս աշխրքիս վրէն ինչ ինչ փորձութիննիր կան. գուղ էրից-փոխութին, անխիղճ հոքաբարցութին, ամուսնաթողութին, անջնուրք դերասանութին, անխէր տէրտէրութին, ուշունցնիր տող ժուրնալիստութին ու սրա վրէն էլ վուր էս՝ դաւիգաբարպոտ կաթղկոսութինն էլ աւելցնինք՝ տակն էլ ինչ կունմայ:

Մաշ:

Համա վունչինչ. Չէր էլի սազ ըլէք, վինչը կուտեսնինք թէ ինչ շուշխունէք կուլին:

Իս վուր ասում իմ, թէ մինչկի հիմի, իլաքի էս եասուն քառուն տարին, ամենայն հառց կաթղկոսութին չէ էլի—ու էլի չէ, մէնակ շայկայի կամ պարտիուլի կաթղկոսութին, կայ դուք կէսը աւտում, կէսը չէլք աւտում:

Անհաւատ աթմորթիք իք է:

Մէկը վուր ասի ձիզ թէ աքրարը ձու է ածում—դուք կու աւտաք. ու իս վուր ասում իմ թէ բազի վուխտ դէղալ հաւն էլ ձու չէ ածում. դուք չիք ուզում աւտայ:

Սա ինչէմէն է:

Հալբաթտա մէ բանի զօրութէնից կուլի էտ էլ:

Համա խօսկը կտուրը չպցիք, ինձ ականջ դրէք:

Թէկի էն մէկէլ պարտիէքը կաթղկոսական նընդրութիններու մէջ կու խառնին—եա դուք, եա մինք, ումիցն իք պակաս:

Գիդիմ ձիր ազիզ խասիաթները մուքթա վունչի չիք ուտի, համա աւելութ թիքէն ով է դէն զցի:

Այ էտու համա էլ ասում իմ է:

Կաթղկոսութինը, ասում ին, մէ գըրօշ չափէ կօսէ, ու կաթղկոսական ինթիքնիրը կի քուն չէ տալի միք ցանցառներուն, մուքթա հաց-պանիր ու կուրօ սիրողներուն:

Մէ ցանցառ էլ՝ գելինուստո շէտոյ պրօբի՝ բօշա ու մուքթա ապրող ասիլ էր, միթոմ ռանչպառ խալիս միթոմ գեղցին իր կովին, գոմշին, ձիան, խողին ուփրօ մինձ տիղ ու պատիւ ին տալի, քան թէ կ.... մեղայ Սստձու

ու խուզի խասիաթով աթմորթիք, էշի թաւուր կրթւած զագրանիչնի գրողները գլխէմէն էտ փիքրիրը վուր դուրս է գալի, էտ էլ լաւ բան է. էրևում է, վուր տալանտ ունին ու խուզի ու էշի խասիաթը լաւ ին սովրի:

Էտ կի չէ ու էս զզրաշի բանիրը եարաք վհնաց է հա:

Մէր Մակար Զմշկովը էն օրը, կէս գիշերին, ռաստ էկաւ Վերի կուռ, խարշովսիկի դուքնից էր դուրս գալի, մէ լաւ, մինձ քրիդանով էլ սխտորով խաշը ձեռին ունէր:

—Պոլիտիկուրի աշխրքումը կօսէ թայիր թայիր բանիր կան, կօսէ, կուլի ըլի վուր համ էչմիածնի կաթղուկոսութինը, համ զզրաշի թաքաւուրութինը, համ էլ իմ աստղաբաշութինը դիփ մոշշ լա ըլի կօսէ.

—Ինչի, պարուն Մակար, ասի.

—Էսդուր, չունքի խիստ շատ ին, հայիրը անպիտանացի կօսէ, աղաք կօսէ քուչէքը քանկի մշակնիրը՝ իրանք, գորողի հաշւով էին խստակում, աւլում, հիմի կի դվորնիկնիրն էլ լայիղ չին անում ու տանտէրիրը մէ մէ գըվորնիկի պամոշնիկ ին դառփ կօսէ. էս թավուր ժուգ ան էչմիածնի կաթղիկոսութինը, ան զզրաշի թաքաւուրութինը, ան իմ աստղաբաշութինը ինչ կօտկէ կօսէ.

—Համա, ասի, քու խիլքումը ինչ պիտինք անի ասի, կաթղիկոսական խնթիրներում ու նընդրութիններում մինք պիտի խառնւինք ասի.

—Էէր օխնած, էտ էլ հարցմունք է: Մինք ումնիցն ինք պակաս կօսէ: Միտըդ է ցոցիանիրը վուր իրանց ուստաբաշներ Փեփելին, Զորեսին, կառցկուն ու Ես—ալեմին, վուր հարցրին էն վուխտը էտու վրէն, իս հէնց գիդիմ թէ ինձ էլ էսէնց իք արզա անում. ես էն էի ասում. էտ ուստաբաշիքը ինչ ասին:

—Հարգաւուր է, կօսէ, վուր դուք էլ չջոգւիք նընդրութիւններում խառնւիք կօսէ ու մինք կօսինք, մինք, միր պարտիէքը վունչ թէ չպիտի ձեռք քաշին բաներեմէն, վունց որ թաւանկար ցոցիալութէնի խասիաթ ունեցող կուսացկութին—մաշ, ուփրօ պտի մէշ մտնի, ամեն բանի խառնի, տակն ու վրայ անի, ու դուշմուռ աշքը հանի, միր կաթղկոսական նընդրելիքը իմ հետարով ուփրօ արժանաւուրնիր ին

քան թէ բոլուր մէկէլ պտյանիքինը ու դրելիքը, եզուպուս ծայշանիքնիքնիքն պիտը, ձնդրիկ Ափեղան, Աղբոսիուս արքլուպուզը... սրանք գիդիք թէ էտ էլ չի, առ էլ չի, առ էլ վանի պիտը նընդրեն էր, հա, միտս նընդաւ այսօրիներու Մարշմոնի տիղ էին ինձ խնթում, իս չգնացի, էչմիածնի աթուրը, գինիքը, դիդը չիմ թողնի ասի, ու չիմ գնայ ասի Զուլամերկ, ասի:

—Վա էկ բանիրը դիփ քու գլխեմէն գուս էկամւ ասի:

—Դիփ, կօսէ, ու էդու համա էլ ձիղ էլ խոհուրթ իմ տալի, պարտիէքին գրէ՝ ասիք վուր միր պատգտմաւուրնիրը կուլին՝ այ դուն էսպանց թիգլիսեմէն, Ղալայշին՝ Ղարսեմէն, Տմիլաչին՝ Ղարաբաղեմէն, Լիլիպուտը Աստրախան ու Նախիջևանէմէն, Փարեմուզը՝ Երևանեմէն, Միտս Զին Ախալցիսեմէն, Աղաբաջին՝ Շամախի ու Բաքւեմէն, ու միր կաթղկոսական նընդրելիքները կի ձնդրիկն ու եզուպուր, Աղբոսիուն ու իս կուլինք, կօսէ:

—Լաւ իս հրամանք անում ասի.

—Դուն, տես Գաապար, թէ ինչ ըէփորմանիր կու մոգնիմ, կօսէ, պասն ու ուտիսը կուհաւսրեցնիմ, պսակը ով իփ գուզի կու թողնիմ անին, կօսէ, շարակնիրը կու կարճացնիս, օպերի կտորներ կու զցիլ տամ մէչը, կօսէ, վարթապետներուն հրամանքիր կու տամ սիրեկնիր պահելու, կօսէ, ու էսթաւուր շատ ու շատ բանիր: Աստուծ տայ, իս ըլիմ, այ տեհէք թէ ինչիր կուլի, կօսէ:

Զէր օխնած. տեսնում իք էլի, օրացուցը իս չիմ կազմում, քամին, անձրիւր, ձունը իս չիմ բերնում. բա էլ ինչ...

—Օրմանովը, Սուրէնովը, Դուրովը, Սուրփիասովը, արա նրանք էդ բանիրը կանան անին, կօսէ:

Հիմի զնա տուն գնչացի ու էքուց էդու վրէն պարտիին հրամանք արա, կօսէ:

Այ էդու համա էլ իս էսօր ձիզ հրամանք իմ անում. ամեն տիղ միր համբաւաւոր շլէներուն նընդրեցէք ու կաթղկոսական խնթիրներու համա էլ մունդատ է թէ ինչ վուր զահրումար է էն տւէք աւ ասացէք, վուր թէկի միր ուզածը չի ըլի—մինք՝ կու թրքանանք:

Ի ժուց գնան ու զիմնիրը վայ տան, մինք վուր չինք Աչօն, Առաքելովը, Թումանովը, Զերքէզովը, էրիցովը ինչ հայիր ին:

Խամարալա ամկն հատոց

Գաապար տղա եալատոզու

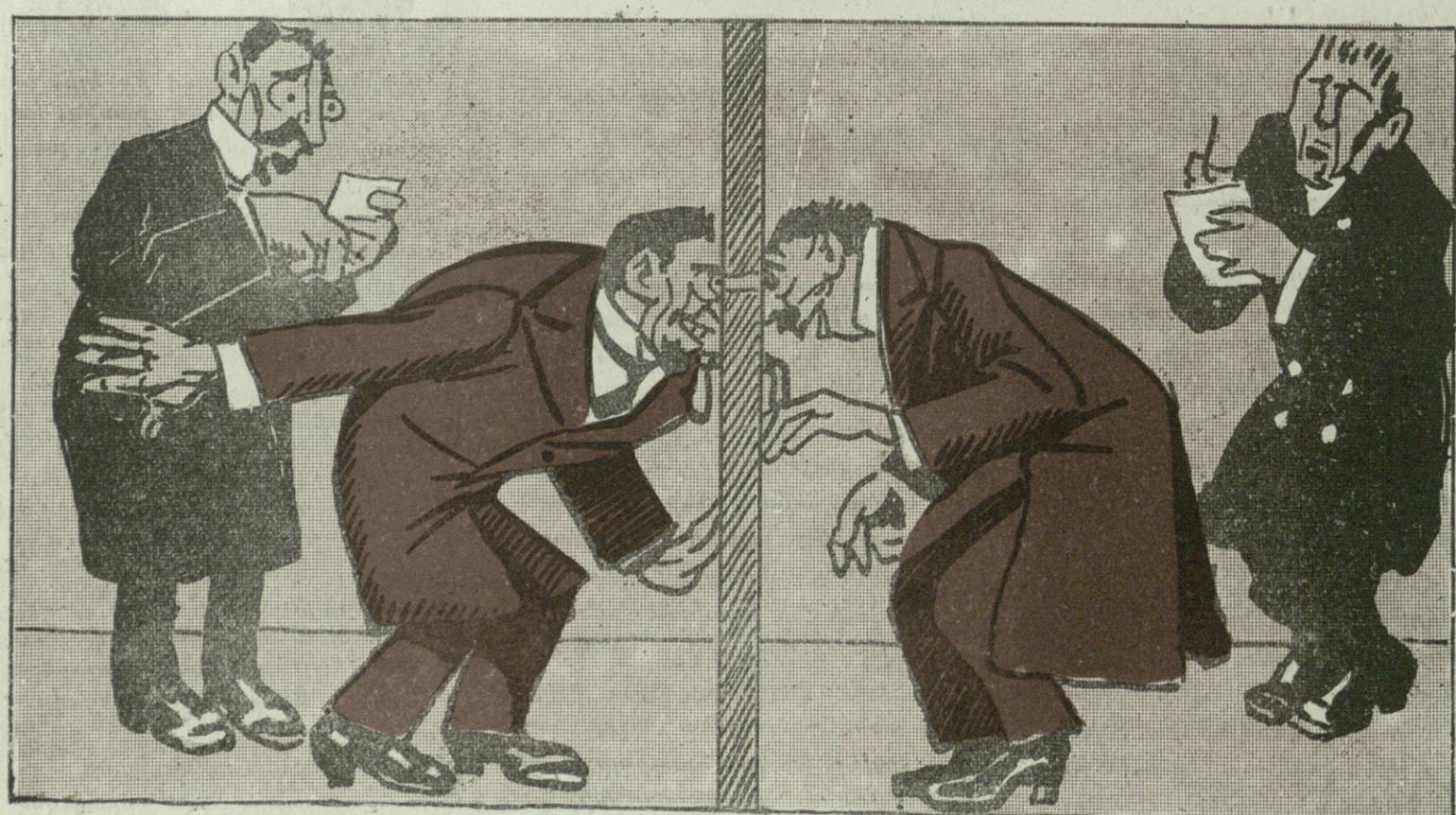
ՀԱՆԴԻՍԱՑԵՍ

Հեղինակ — Բաց ծիծու... ծծիզ տակը... այնտեղ խալ կայ—ևս
պիտի առամենարով դուրս կտրեմ, այ անզգամ:

— Ֆնտ, մնչ անքաղաքավարի և վայրենի մարդիկ են հայերը.
փախչենք այստեղից.

(Այս վայրենի պիէսը մամուկի որոշ օրգաններ գովրի արժանացրին).

ՏԵՍԱԿԵՏՆԵՐԻ ՆՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Մատնիշ. — Գրեցէք — անկիւնումը ոռութերի պահստ — թւով տաս: Անսեակի կէսը լիքն է անլիզալ գրականութեամբ: Երկիք չարս հոգիներ ինչ որ տպում են: բոլորն էլ այլազիներ են:

Մատնիշ. — Գրեցէք. — ատրճանակների մի մեծ պահստ, յատակի վրայ ոռութեր, սեղանի տակ ուժանակի բանկաներ. պատերը պաստառած են անլիզալ գրականութեամբ:

ՀԱՄԲԱՒԱԻՈՐ ԺԵՆԵՐԱԼ ՈՒՍՏԱ ՂԱԼԱՅՉԻ
ՄԱՐԴԿԱՐԻՆ.

Ունենք սիրով ու կարօտով բարեները
Մենք աղքար, «Խաթաբալին» մէջը կար-
թցի օր դուն աղաչանք, պաղատանք կենես
կը հոսհոսներուն, ինչ է քեզի պաւերեննի
շինին, որ ազգի փարով երթաս էջմիաձին
ու վանքի համով-հոռով հաւերն ու փլաւը
ուտես, շատ լաւ կենիս հմը քեզի օսիաթ-
ըլի, օր հիմա ադ բանը չենես չաղաչես, թէ
չէ խախիկ ու խայտառակ կենես քեզի:
Չունքի օր իմ գլխուս օյին էկան: Ախալորս
ըսեմ, մէ օրմ աշեմ, գաղէթներուն մէջը
ըսնտիկմ գրեցին թը, սանքի թը ես մէ
մենծ համբաւաւոր գրող ու, չիդեմ ինչ,
հրապարակախոս է ինչ պապայիս ցաւն է,
ատիկ եմ. ու ինձա գուղին օր քու ըսածին
պէս պաւերիննի շինես, դրկեն էջմիաձն
կաթողիկոսներ ջոկելու: Ախալոր ջան, կա-
շիմ, լազարս շիտակ է, անունս ա շիտակ.
իս օր կամ. հմը ադ համբաւաւոր գրող
ու հրապարակախոսը թամենդոք ես չըպի-
տի ըլիմ, վկ գիտ է, պալքի ես շիտակ ադ-
պէս մարթ եմ, Զէն-ձուն չեանեցի, տեղս
սուսափուս նստայ, ըսի, աշեմ աս հարիֆնե-
րը ինչ պիտի էնէս վերը:

Մէմա գաղէթները գրեցին թը, սխալել
են, Դոշոյեան պիտի չլի, Տօշեան պիտի
ըլի, համբաւաւորը ադ Տօշեանն է: Ձօ, կա-
շիմ, կենա ես քիչմ անուն ունիմ, մէ քա-
նիմ մարթիք ինձի ճանչչն ըլ, ադ Տօշեանն
ով է, անօր եէչ մէկմա չի ճանչչ: Զարմս
ինչ, գենա սուս կեցա: Եքւան ա գելլեն ադ
հոսհոսները, մէմա աշես, կըսեն թը Տօշեան
չէ, պիտ Բօշեան ըլի, եա թէ չէ Խօշեան:
Խուլասս կակուծմ խայտառակեցին ինձի:
Անոր համբաւ քեզի խորհուրդ կուտամ օր
տեղդ ծանը նստես, թէ չէ կենա Ղալայչի
Մարգարը մեր պաւերեննին է, էտև ա գել-
լեն կենա թը, Ղալայչին Մարկոս պիտի ըլի
եանդիշ ենք:

Ըշուը ադպէս օյիններ խաղան կը մար-
թու գլխուն:

Մնամ աստանօյ համբաւաւոր պատգա-
մաւոր:

Թօօյյենց սանչը

ԱՅՆԵՍ ՀԵՖԵԹԵՆԵՐՆԵՐ

Սարերն ընկած լաց է լինում
Քամին մենակ ու հալածւած:
—Ղարիբ, անկեանք լաց եմ լինում
Անսէր ու խորթ, արհամարւած...:

Անձրե՛, մշտւշ... ուղի չկայ...
Ցնորք, պատրմանք, կարծո, թախիծ...
—Ա իմ կեանքին եարմբ վերջ կմի...
—Հնկեր չունեմ ինձ կարեկից...

Խոլիաւարում բհւն է լալիս
Զարագուշակ ու այլանդակ,
—Պանդուխտ, անմեռո սիրտս է լալիս
Հոնգուրանգուր. մութ երկնի տակ...

Գորշ մառախնող, լաց ու կոկիծ...
—Սգւոր քամին չուկըն ընկած
Լաց է լինում անկարեկից...
—Լաց եմ լինում ես արտաքսւած...

* * *

Տերեն ընկաւ վաշ ու վիշով
Ու հառաչեց լալագին.
—Կեանքս անցաւ, ափսոսանքով,
Ես մեացի անմեկին...

Մառը մեղմիկ լուր կազայ
Հողմի տուաջ դալկացած.
—Սիրաս այնպէս խորը կուլմյ
Ցրտահար ու դժկամած...

Լոեց գետի կարկաչն անոնց
Ու պատանեց սառուցով.
—Մեռաւ հոգուս երգը մեղոնց,
Ու լալիս եմ կարօտով...

Նարգիզ

ԿԵՆԴԱՆԻ ԴԻԱԿ

Ես խարբուխ եմ ընկել Հաւը թոչուն չէ,
կինը մարդ չէ, խարբուխն էլ հիւանդութիւն
չէ:

Սակայն, հեռատեսութիւնը չէր խանգա-
րի: Եւ ես դիմեցի ծանօթ մժշկիս, որ մի
լաւ մարդ է, քաղաքականութեամբ չի զբաղ-
ւում, բայց վիհս է խաղում հարիւրակով:

Նա խնդրեց ինձ ցոյց տալ լիզուս. բժիշկ-
ները, խոմ դիտէք, վիրաւորւող մարդիկ
չեն:

Ես ցոյց տաի:

—Ի՞նչ վատ լիզու է.—փնթինթաց նա,
—Այ ճիշտ է, բանի անգամ գլխիս օյին
է եկել դրա պատճառով.—համաձայնեցի
ես:

—Բանը դրանում չէ: Գլուխդ ցաւմւմ է,
Զերմիւմ եմ լաւ լաւ:

Ես սրանում ոչինչ լաւ բան չգտնելով,
հայեցքս հարցական կերպով ուղղեցի
բժշկի վրայ:

—Չիմել, Չծիմել, Տանից դուրս չգալ:

Բացի այդ, նա հրամայեց ոտներս տաք
ջրում դնեմ, կոմպրես դնեմ ծոծրակիս և
դեղ ընդունեմ:

Ես բոլորն էլ կատարեցի, բայց աւելի
վատացայ, կոկորդումս ծակոց սկսեց, իսկ
քթումս սարսափելի ցաւս ես մի կլտումով
դեղը խմեցի: Դա ամենավատ կլտումն էր,
որ ինձ կեանքում պատահեց:

Քանի դեռ ոտների վրայ կարողանում էի
կանգնել, ես որոշեցի լուրջ կերպով խոր-
հուրդ հարցնել բժիշկներից: Նրանք քննե-
ցին կոկորդս և գտան, որ իմ հիւանդ տեղը
միայն դա է, և սկսեցին բժշկել: Ինձ տու-
ցին բերանս ողողելու համար հալաւ հրա-
փրփուր, որ գժոխքում քաջքին ին խմում:
Կուրծքս ճնշեց, ես կորցրի ճաշակելիքս
և զրկեցի հոտառութիւնից: Այս ժամանակ
որոշեցին օպերացիայի ենթարկել քիթս,

իսկ նախապէս դեղ գրեցին իշխանութիւնութիւնը
չկորցրի, բայց, իսկապէս ընդունութիւնը
լութիւն զգացի:

Ինձ վրայ երևացին ամեն տեսակի հիւան-
դութիւններ, և ես դիմեցի կատարելագործ-
ւած բժշկի, նեարդարոյժի, որը չնորհաւո-
րեց ինձ, որ իմ մէջ լու միտք է յղացել,
որովհետեւ ջղերը բոլոր հիւանդութիւնների
աղրիւն են:

Սկսեցին նոր զննութիւններ՝ դիսամիկ
և ստատիկ հոսանքների, ասեղների ու աք-
ցանների միջոցով: Ինձ ջարդեցին, ծակո-
տեցին, ինչպէս դիակ, Վերջապէս, բժիշկը
ինձ նշանակեց դուշ և վաննա, ցուրտ և տաք,
իսկ նախապէս տեղ արիւն մաքրող դեղ:

Այս հրաշագործ միջոցից երկու անգամ
ընդունելուց յետոյ, իմ քիթն ու կոկորդը
բռնւեց, ես չէի կարողանում շնչել ու կու-
տալ: Եւ զրկելով ձայնից, ես մեռայ առանց
անհրաժեշտ կարգագրութիւնների:

Երբ առաւտեան չկարողացան ինձ զարթեց-
նել, ի հարկէ, իրարանցում ընկաւ: Բնակա-
րանիս տիրուհին ամենից առաջինը հասաւ
ինձ վրայ:

—Սա մեռել է նրա համար, որ պարտքի
մէջ ընկաւ բնակարանի համար. սա երբեք
վճարել չէր սիրում, —լոլիս էր նա:

—Ոչ, տիրուհի, —ներս պրծաւ ծառայ աղ-
ջիկը, —դա անպատճառ լրագրից է մեռել...
պլաստրի պէս շրջապատում էր նրանցով,
ոչ մի հնարաւորութիւն չկար սենեակը կար-
գի բերելու...

Տիրուհիս, երեսը ձեռներով ծածկելով, ըս-
կսեց արցունք թափել անկիւնում, ասելով:

—Բոլոր տղամարդիկ կարերաներ են: Դա
նրա համար է մեռել, որ չամուսնաց նանայ
վրայ:

Սենեակս լցւում է այցելուներով: Այստեղ
էին իմ լւացարարուհին, դերձակը, նախկին
սիրեկանս, դրանից առաջւայ սիրեկանս, մէ-
կը, որին ես տեղ եմ հագնելու իմ բանկա-
նը, մէկը, որ ինձ պարտ էր 10 րուբլ, մի
պարոն, որին ես կեանքում չեմ տեսել: Եւ
բոլորն էլ սկսեցին ուժգնօրէն լւանալ իմ
սոկորները, որոնք առանց այն էլ թմրել
էին, ես չդիմացայ և վեր ելայ:

Դրանից յետոյ, խոստովանել պիտի, ես
կորցրի մեռնելու ախորժակը: Եւ մինչև ան-
գամ չէի ուզում նայել դիակի վրայ: Ահա
թէ ինչու ես չգնացի Թիֆլիսում «Կենդանի
դիակի» ներկայացմանը:

Բարեկամ Հօրացիօ

ԽՈԽՈՎՈՒՆԵ

Դասպար ջան, գիտիմ օր բերնէդ մուղքեամ ես, խոստովանանքս զայիմ պահիս կը: Մէմ ես, մէմ դու, մէմալ վերև Աստւած թող յիմանայ: Համազ աղան գնաց Ստամպօլ, սաղ աշխրքին յերեսը չաւ էրեց, թէ մեր յերկրից «համբաւաւոր գիտնականների ցուցակ են դրկի Մանկունուն, թէ ճամբաները շատ չաթին է, ցուրտ է, յերկան է. մենք չենք յուզի օր ատ զահմարուն զահմաթ քաշիք, մասրափ էնիք Ստամպօլից էջմիածին հասնեք, ես մրսիք սանջամից յըլիք, կեմերդ կտրիք, մեզի մեղքի տակ ցիք: Ահան ձեզի դրկինք կը յեռուն դուժին գիտնականի ցուցակ: Ասոնց մեջէն ձեզի հմար վաքիլ ջոկէք, դրկիք թուղթը. մենք կաթողիկոս ջոկինք կը ու ձեզի խարար կուտանք: Հիմի փնտուին կը թէ վիվ է դրկիր աղ թուղթը սրբազն Մանկունուն, սինողը կը լուսէ ես խարար չեմ: «Հորիզոն» աղան կը լուսէ ես խարար չեմ: Եալիսկոպուները կսէն՝ մենք խարար չենք: Բշտա ատ սակապու ասոր անոր եալիսն կը, նտֆիլայ տեղը ասոր անոր քիւֆուր քեաֆար կենին, բիւրուո կենին:

Հիմի քենէն պահեմ, Աստծուց ինչդ պահեմ, ատ ցուցակը ես եմ դրկիր. հէջ յուրիշի եախան մէք բոնի: Տեսայ օր շատ յիրար միս կուտին. շատ ասոր անոր մեղքը կտոնին, չարասզ աս խոստովանանքը քեզի ըսի. հիմի դուն ու քու Աստւածը, թէ դուն ալ աս խոստովանանքը չաւ կենին, ան վախթը վայն էկաւ ինձի տարաւ:

Պատաշի Մարգար

ԳՈԿԸ ՑԵՐԵՒՆԵՐ

1. Երկու բախտաւորներ

—Դուք բախտաւոր էք, որ ամուսնացել եք, համ: —Այս, ես բախտաւոր եմ, իսկ դժուք: —Իսկ ես խիստ բախտաւոր եմ, որ չեմ ամուսնացել:

2. Լուսին եւ արեւ

—Կիսը... Լուսին է, իսկ մարդը... արև, —Հըմ... ուրեմն գուր չէ, որ դու ամեն իրեկուն սաղ գիշերը մայր ես մտնում...

3. Գատարանում

—Մեղադրեալ, դուք երրորդ անգամն է, որ մեղադրուում էք գողութեան մէջ: —Չեր ներողամտութիւնն եմ խնդրում, պարոն դատաւոր: —Բայց ինչ հիման վրայ, որ հայրս եղել է դրամատուրգ, իսկ մայրս վիպասանունի:

4. Գործիչը

—Բայց, ասացեք տեսնեմ, պարոն պատգամաւոր, ինչ էք արել ամբողջ նստաշըտ-

նի ընթացքում: Չեր անունն արձանագրութեան մէջ ոչ մի տեղ չի յիշատակւում:

—Նշանակում է գուք վատ էք կարգում: Ես յաճախ եմ ընկել լրադրական սիւնեակների վրայ:

—Իսկապէս հըտեղ:

—Փակագծերի մէջ, ուր յիշած է «ծիծաղ», «ընդհանուր ոգևորութիւն», «բողոքի ձայներ», և այլն:

»Սարսակ..«

Աղջիկպարունը՝ եօրլա աւանակի վրայ նստած վերադառնում է անտառում կատարած իր զրուանքից: Սպասարորը մօտենում է և գրկում՝ ցած բերելու:

—Ես րոպէիս՝ երբ դու ինձ գրկած ունիս, Պողոս, դու ինչի՞ մասին ես մտածում:

—Ես, աղջիկ պարոն, մտածում էի, թէ ինչքան բախչիչ էք տալու:

—Սարսակ...—ասում է աղջիկ-պարոնը և դժոն հեռանում:

ՔԱՄԻՆ ԵՒ ԿԱՆԱՅԻ

(Հեղինակովթիւն՝ ա և Փակիազնան)

Մի օգերեւութարանի հետ կարճ խորհըրդակցութիւնից յետոյ՝ քամու և կանանց միջն մենք շատ նմանութիւններ գտանքս...

Քամին փշում է, —կանայք, եթէ չեն էլ փշում իրանց ամուսիններին, գոնէ չանգուստում են նրանց:

Քամին կարող է փոթորկի փոխւել-կնայք էլ կարող են շորի, գլխարկի և այլն պատճառով ամբողջ փոթորկի բարձրացնել:

Քամին յաճախ փոխում է, թուում է, որ կանանց մէջ էլ հաստատամտութիւնն ասած բանը ոչ ոք և ոչ մի ժամանակ չի նկատել:

Քամին ոռնում է, —կանայք երգում են, իսկ այս արի տես՝ որ աւելի վատ է ոռնալուց:

Քամին սիրում է երբեմն պառյաներ գործեւ-իսկ կանայք սիրում են վայլս պարել:

Երբ քամին չկայ, խաղաղ է լինում: Երբ մի տեղ կանայք չկան, նոյնպէս խաղաղ է լինում...

Համայնացրեց

Խզակ ծայրահեղ վարդապետ.

Հայրը եւ փողը որդին

Հայրը.—Ուժեղները չպիտի թոյլերին ծեծենն որդին.—իսկ դու ինձ ինձ ծեծեցիր:

Օրիորդների թարանութիւնը

—Ինչպէս շուտ են անցնում տաքես: Ես արդէն 25 տաքեկան եմ:

—Իսկ ես 20 տաքեկան:

—Լաւ ուտ մի տակը Դու 26 տաքեկան ես, բայց էլ մի տաքով ես քեզնեց մեծ եմ:

ՀԵՌՈՒԹԵՑՄԱՅՅԱ

(Գերմանական կուպութեամբ 1935 թ.)

Սովորինեայ քաղաքաների մէկի եղերքին կանգնած էր մի գեղեցիկ կին, և թաշկինակ էր ճօնում օդի մէջ՝ հեռացող շոգենաւի ուղղութեամբ. նա վերցրեց հեռադիտակը և սկսեց շեշտակի նայել: Ահա նաւի տախտակամածի վրայ նա տեսնում է նրան, նրա գեղեցիկ բաց գէմքը և ուժեղ կերպարանքը. նա նկարիչ է, եկել էր այստեղ ներշնչումներ հաւաքելու. կինն էլ, շահել որբակայրի բնութեան ծոցում իրար հետ ծանօթացել էին:

Ամենայն երեկոյ նա յաճախում էր նրա տունը և նրանք, մինչև լոյս զրոյց անելով հանգիստ կերպով անց էին կացնում ժամանակը: Նրանք իրար հետ չափազանց մտերմացել և իրար համար թանկագին էին դարձել, ու որքան քաղցր յոյսեր թողեց հեռացող բարեկամը: Մի ամսից յետոյ նա կրկին վերադաւալու է և ամենայն խաղաղութեամբ երկար ժամանակով կը շրջունակեն ապրել իրար հետո:

Զահել կինը յանկարծ մի խորը հոգոց է լուսում... նա նայում է իր շուրջը և տեսնում է ուսերին սև շալ գցած մի բարձրահասակ գեղեցիկ աղջիկ, որը կանգնած էր նրա շարքում և արցունքն աչքերին, սպիտակ թաշկինակ էր ճօնում օդի մէջ՝ հեռացող շոգենաւի ուղղութեամբ:

— Թշւառ, նա էլ երեկ բարեկամ ունի շոգենաւի վրայ:

Եւ նա, ամենայն սիրալիրութեամբ, ջանել աղջիկն իր հեռագիտակն առաջարկեց:

— Նայեցէք վերջին անգամ ևս, դուք էլ ինչպէս տեսնում եմ, ճանապարհ էք զցում ձեր սրտի բարեկամին. հեռագիտակի միջուկով նրան աւելի լաւ կը տեսնէք:

Սովորի նայեց հեռագիտակի միջուկ և տախտակամածի վրայ իսկոյն նկատեց նրան. նրա սև մազերը քամուց ցիրուցն էին եղել, նա ժապում էր:

Այդ աղջիկը խանութպանի զաւակ էր, և նկարիչն ամեն օր մտնում էր խանութպանի մի բաժակ գինի խմելու և խանութպանի գեղեցիկ աղջկայ հետ ծանօթանալով, պարտիզի տերեածածկ զրուցատեղում (բեսէտկա) նստում զրոյց էր անում մենչև երեկոյ. իսկ յետոյ աղջիկը հեռանում էր: Նըրան ամուր գրկելով, նա ասում էր, որ գընում է կարմեր գործերով, բայց դարձեալ շուտով վերադաւալու է:

Այդ ժամանակ մօտ է վազում մի հասարակ առողջակազմ աղջիկ՝ ուտեղելնիւ երկու կողովներով. նա զցում է այդ կողովները վրայ և բարձրածայն լաց լինում, ձեռքերով իր քրտնած երեսը ծածկելով:

— Ես ուշացայ, շոգենաւն արդէն ճանապարհեց...

— Օ, կանացի խղճուկ սիրտ, — մտածեց կինը, — նրան էլ տամ հեռագիտակ (դիմելով իր հաւանութեամբ), նա էլ է երեկ մի թանգագին էակ ճանապարհ գցում: Ահա նա-

յեցէք: Դուք գեռես կարող էք տեսնել նրան,
որը այնքան թանկ է ձեզ համար:

Նա նայեց և ճշմարիտ որ, տեսաւ նրան
տախտակամածի վրայ կանգնած: Նա գլխով
էր անում ու ժպտում, նոյն այն ժպիտով
ինչ ժպիտով որ ասում էր, թէ մի ամսից
վերադառնալու է: Նա, թշւառ սպասուին
բացի մի զոյգ կապոյտ աչքերից և առողջ
մարմնից ուրիշ բան չունէր. Նա, եկուր
պարոնը, մազը պնդացնելու համար միշտ
ժապաւէններ էր ընծայում և հրաժեշտ տա-
լիս նրա բարձի տակ մետքսէ թաշկինակ
էր գրել:

Այդ երեք հոգին երկար ժամանակ, կանգ-
նած էին ծովի եզերքին, այնչափ ժամանակ
մինչև որ աչքից հեռանար շոգենաւը. ա-
պա երեքն էլ իրենց ճանապարհը տեսան:

Բարի հեռագիտակ. նա երեք կանանց
սրտերն էլ առանձնապէս շահեց, հնարաւո-
րութիւն տալով բաւական հեռաւորութեան
վրայ նայելու հեռացող բարեկամին և չը-
ցելով նրանց գաղտնիքը. այդ երեքն էլ սի-
րում էին միենոյն անձի և միենոյնից էլ
խարւած էին:

Պարզ. Գ. Թարուրեանց

ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒԹՅՆԵՐ

I

—Ես ուզում եմ, որ դու մարդ գառնաս.
—աւարտեց մայրս իր խրատը և խոր ար-
համարհանքով նայեց գունաւոր շորերում
հանգիստ կերպով փաթաթւող մարդուն-
դա իմ հայրն էր:

—Ծնորհիւ այս քոսոնի, ես պէտք է ամ-
րող կիանքում խնայէի իւրաքանչիւր գրո-
վու—չկարողացաւ իրեն պահել մայրս. նա
ուզում էր հօրս խայթել աւելի սուր կեր-
պով, քան լուութեամբ արհամարել: Հայրս,
որպէս այս տեսակ շատ բաներ տեսած
մարդ, հանգիստ կերպով համաձայնեց՝
—Միշտ, մայրդ արգարացի է. զնա գե-
ներալ Անչուսովի մօտ, նա մեզ բարեկամ
է, թէև և հեռու, բայց էլի... Ի՞նչպիսի
մարդ էլ որ նա լինի, բայց բան սարգելու
մեծ ընդունակութիւն կայ նրա մէջ: Բայց
քեզ տղամարդի պէս պահի, նա, Աստւած
հեռու տանի, չի սիրում թոյլերին.

Մայրս միջամտելու առիթ գտաւ՝

—Մի խօսքով, մի նմաննիր հօրդ. քո
բախտը կախւած է Անչուսուովից: Եթէ տեղ
ուայ քեզ—կամունանաս Վէրօչկայի վրայ,
չ—չես տեսնիր նրան, ինչպէս քո ականջ-
ները:

Այս բանը բաց արաւ իմ աչքերը իմ մի-
սիայիս ամբողջ լրջութեան վրայ: Վէրօչ-
կան, աղքատ բայց ազնիւ ծնողների աղջիկ
լինելով, ինձ ասել է մօտաւորապէս այն,
ինչ որ և մայրս:

—Միայն քեզ տղամարդի պէս պահիր,
զնուրականի պէս.—օրհնելով ճանապարհ
չցեց մայրս, և ես առանջ զնացի նւաճելու
շնորհական Անչուսովի սիրտը:

II

Ասողակազմ դրսապանը փորձեց վերց-
նել իմ վրայից վերարկուս, բայց ես նրան
հետացրի իմ ճամբից, որպէս իմ ծրագրնե-
րը խանգարող մարդու:

—Հարկաւոր չէ, ախպէր,—ասացի ես,
յօնքերս կիտելով. ես սովոր չեմ նման բա-
ների ինքս կը վերցնեմ: Հիմա տար ինձ քո
քաջ գեներալի մօտ:

Համեստ կարինետում, ուր ես մտայ նա-
խասենեակից, գեներալը չկար, բայց պա-
տերին յաէրժամարսների և գրիազների
ամբողջ մի ծով էր: Դրանք բոլորն էլ, լիբը
ստինքներով և կլոր պազիներով, այնպիսի
տպաւորութիւն էին թողնում, որ կարծես
պատրաստ են պատերազմի ենելու:

—Տես, բերանի ջուրը զնաց!—հեզանքով
ասաց գեներալը, ներս մտնելով դռան վա-
րագոյրի ետից:

Ողջունելով ծերունուն, այժմ ես զինւորի
կոպտութեամբ ընդհատեցի:

—Ա՛խ, կանայք, կանայք, Երբ պէտք է
առանց ձեզ ապեհնք!

—Դէ ինչ, ձերդ գերազանցութիւն, մարդս
թոյլ է, —ասացի ես կինսուրալի՝ ձայնով,
Ըստ երևոյթին յանկարծ գերեցի գե-
ներալի սիրտը, որովհետև նա հայրական
հոգատարութեամբ տեղեկացաւ:

—Դու առողջ ես:

—Ես ինչ անենք մենք ծեր վետերաններս,
—հպարտացայ ես զինւորական տերմինով,
Գեներալը, ըստ երևոյթին, հետաքրքրւց
ինձնով արդէն լուրջ կերպով:

—Դու ինչ, վետերինար դասընթացներ
ես աւարտել:

—Զբարեհաճեցիք հասկանալ ինձ, ձերդ
գերազանցութիւն, ես ինձնանւանեցի վետե-
րան, և ոչ թէ վետերինար.

—Եղի ինչի՞ համար ասացիր:

—Հէնց էնուկս, զինւորականի պէս: Իսկ
դասընթացներ, —ես ոչ մի դասընթացք չեմ
աւարտել:

Ես որոշեցի գործել:

—Զերդ գերազանցութիւն:

—Ի՞նչ ես այդպէս բղաւում. —վեր ցատ-
կեց գեներալը:

—Արիւնս զինւորականի է. բնաւորու-
թեանս յամառ լինիլու համար ինձ վոնդել
են երեք գիմնազիայից. բայց աշխատել գի-
տեմ, ձեռքեր ունեմ:

Ես ցոյց տւի կարմրուն, ուռած բոռնց-
քներս գեներալին: Սրանք նրա վրայ, ըստ
երևոյթին, լաւ տպաւորութիւն թողին, ո-
րովհետև նա մինչև անգամ տեղից յետ կա-
ցաւ, որպէսզի բոռնցքներս դիտէ հեռւից:

—Ինձ թւում է, որ ես ոչ միայն
հինգ կոպէկանոցը, այլ և տաս կոպէկա-
նոցը մատներով կծնեմ. ինքներդ դատեցէք,
այսպիսի զնդան լինի ու անգնրծ:

Այստեղ ես համոզելու համար բոռնցքով
զարնեցի կրծքիս:

—Մի կուիր. Ի՞նչ ես ձեռներդ շարժում,
այստեղ բազար չէ. —յանկարծ վրաս պէտքա-
կեներալը.

—Գնա, Աստւած քեզ հետց են ժամանակի
չունեմ. —ասաց նա ու շուռ նկատ մէր ըս-
տէպի ինձ...

Բոլորն էլ կորաւ Վէրօչկան էլ, պաշտօնն
էլ...

—Հը, էղ ի՞նչ եղաւ:

Այստեղ արցունքների յարդ կաթիները
զլորւեցին աչքերից:

—Զերդ գերազանցութիւն, ինձ մի որեւ
տեղ գրագիր նշանակէք. Վէրօչկան, հարս ու-
նեմ... ես հեզ եմ:

—Մայրդ է բղաւում սովորեցրել. —գենե-
րալը վրաս նեանց իր խելօք աչքերը: —Ես
արդէն տեսնում եմ... Գնա—գործը գլուխ
կը բերեմ:

Մայրս, որ սպասում էր պատուհանի մօտ,
նետեց գէպի ինձ, տեսնելով արտասուք:

—Այ գու փալաս. երեսում է, գեներալը
խկի չի էլ ուզեցել լսելու քեզ պէս թրջւած
հաւին:

—Զէ, սիալուում ես. —պատասխանեցի
ես. —ճաշ տէք ինձ ես գնում եմ Վէրօչ-
կայիս մօտ:

Գլխի ընկնելով բոլորն էլ, մայրս փար-
ւեց վզովս:

—Ուրեմն, տղամարդի պէս ես քեզ պա-
հաւ. այ թէ ի՞նչ կընշանակէն մայրական
խորհուրդները:

—Ծնողական խորհուրդները... —ուղղեց
նրան հայրս:

ԱՄԻՒ

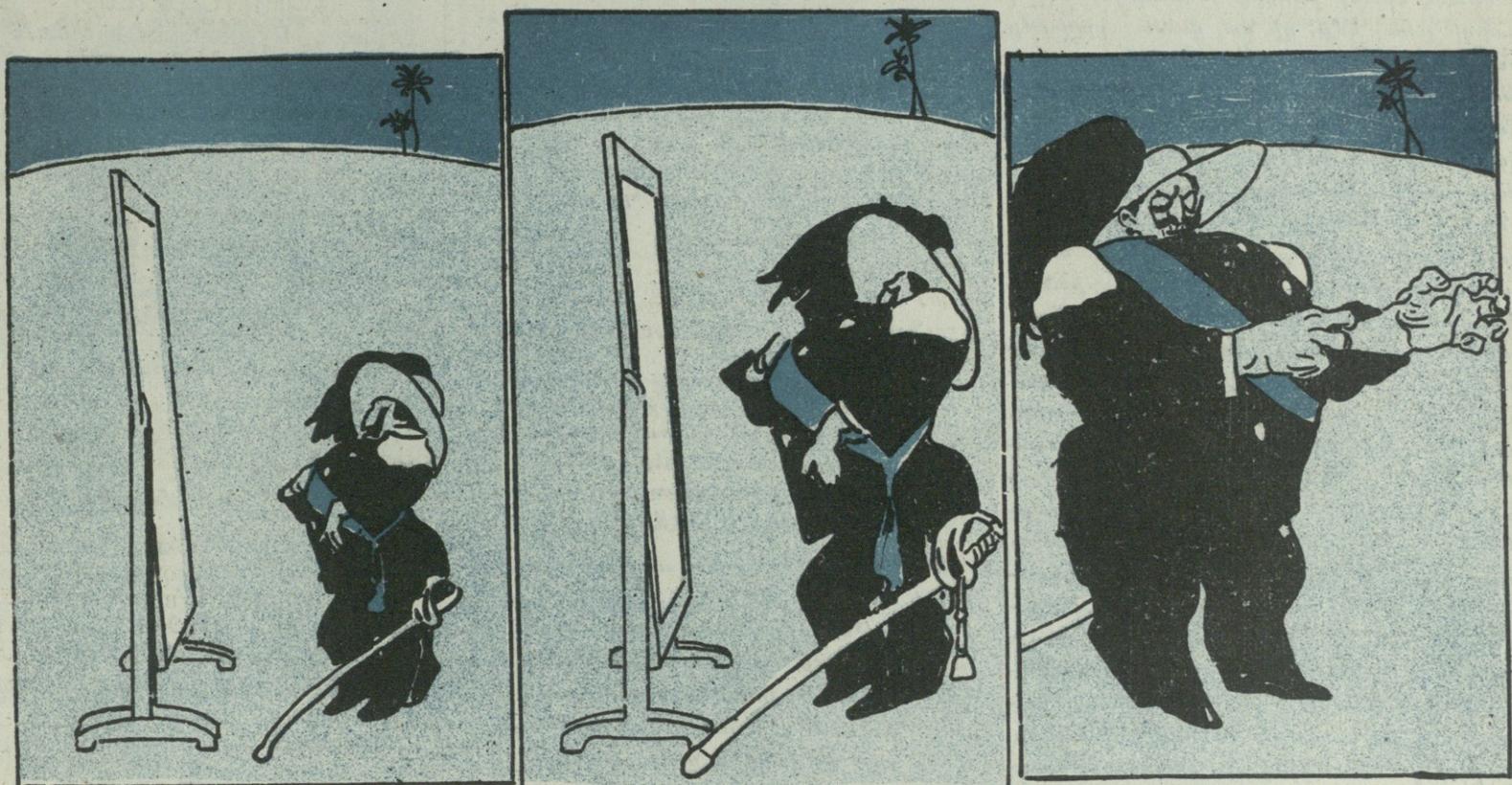
—Կակուլ, քանի գամ պօլիցումը բռնւած
ինք մինք լօթութէնի համար, արա խսկի
իմացիլ իս, վուր մէ ակալօչնիկը էրկու ու-
շաստկում գէտուրնի ըլի:

—Զէ, ինչ է պատահիքամի հօ չէ դիբի
քի:

—Քամին ինձ կի չէ դիբի, քու տրտնգի
պուպուզ Գարէկին էրիցովին է դիբի. Էղ
հօր օխնածի վուրթին մէ գիշիրւայ մէջ համ
էստի պուպուզ, համ էնդի պուպուզ. հինգ-
շաբթի գիշիր էրկու հառւց թրիստումն էլ
գէժուրնի էր. համ Արտիստականուում, համ
էլ Զուբալովումը. դուն հօ գիդիս ինձմէն
բան չի թախ կէնսա. իս լիմոն ծախսող Սաքուլն
իմ, հառւց թրիստարի գալէրէի մշտական
չէնը...

ՊՐԵՍՊԵԿՏԻՎ ՕՐԵՆՔՆԵՐ

(Բառացին պատերազմից առաջ և...)

Ես պատրաստ եմ!

Ո ինչ յաղթող տեսք ունեմ!

Յառաջ!

Որտեղ է թշնամին!

Հը—ահա կարծես թէ երկում է... այնտեղ

զվաղուց: Առայժմ ի «Հովհանի» գրէ յանցից անցելոց ի հսումն, այլ մենք սպասեմք ի նմանէ «քանք յանցից նորագոյնս գրել քանզի լինալ եմք, զի նա փաստ բազումք ունի ժողովեալ ի ժամանակի քաղաքագլխութեանն իւր յԱխալցխա, թէ որպէս կազմակերպեցաւ տաք գլխութիւնն» ի Կաւկազ: «Եթէ էին դրդիչքն, դրարեհայեաց վերաբերումն բարեխնամ կառավարութեան ինչ-ինչ պաշտօնէից, և այլն և այլն, բազում և այլն... Մենք վստահ եմք, զի անաշառ և զրեղմաւոր գրիչն ուրա (որքան և ժանգուեալ իցէ), պատմութիւնն ուրագոյն անցից տայ ճշգրիտ պատկերօք և լուսաբանութեամբ, որպէս աւանդ և օրինակ ապագայ սերնդոց, զի հետ այսու՝ զգուշացին, գտարկ քամի ոչ մտցէ պինչունցա և զամնայն ինչ խոհեմութեամբ և խելահասութեամբ արացեն: զնորհուրդ մի տամ զարժանապատիւ հայրն—գրիչմի թթւածութենէն և քիչմի տէրտէրականութեաննէն խուսափիլ ի մէջ գրւածոցն իւր... Ախ, եթէ զըձնողիկ Արենայս լինէր կ-թողիկոս, զհայր Եղիշէն ի Բագւայ, զհայր Մեսրովն Մելեան ի Բաթումայ, զհայր Էմմանուէլ Նաղարեանն ի Մոսկայէն ժողովէի Էջմիածին, կազմէի յանձնաժողով մի, տալով նոցա օքնական և քարտուղար գկրակի կառոն Գիւտքահանայ Աղանեան և բարեկարգութեան քահանայական դասուն յանձնէի դոցա, ես զը համոզած եմ, զի ի մէջ կարճ ժամանակի քահանայական դասն հայոց հանէին զծիծաղելի ըզողորմելի և զխղնալի: վիճակէն և դնէին ի վերայ բարձրութեանն իւրում կոչման, եթէ միայն այդմ չորեքն տէրտէրքն նման չորից տէքերականանց՝ զրարիշէին իւրաք զհետ... Զօրհնութիւնն Գրիգորիսի Արձունույ, զրաֆփուն, զդազարուն, Աղայեան եղիշի ի վերայ հօրն Գեղամեան-ամէն:

(Շարունակելի)

Ճնորիկ Արենայ:

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Գասպար Աղա,

Զիր առաջնուրթողում իմ պաշօտնի առումը թափաղիրա է զուս էկի. արա իս զանտ էնթաւուր աղմորթիմ, վուր էնդանց էղպէս ջալդ փախչէի՞: մէ խուսկ էր, ասի, թէ վուր գուք ուշունցնիր պիտի տաք, մէ զուդա ուշունց իմ բերի հիգս, ամա տեհայ, վուր պաշօտնի խալսիք, կոնցիսորի ստորօթ Պետոյին պահ տի էն գուգէն, ամա թէ վուր ուշունցնիր պիտի տաք, կէհամ ու կուրերիմ էն գուգէն, իժում տեհնինք ով աւելի լու է ուշունց տալիս: Վիրջը, վունց որ հրամանքդ էլ տէհաք իս զուս չէկայ և էն անիծած գուգէն էլ չիր մացի, վուրով ենտիվ էն աղազադա պարունները կալիդորում տեհնիլ էին գուգէն ու գողացի, վուր էջմիածնում բլիմձէութիւն անին:

Միջնախի պատավուր քաղքի ու դէպուտատ Հ. Տէր-Աստածատրեանց

Պարտքատէր

— Խնդրեմ, չմոռանաք, որ դուք ինձ պարտէք:
— Միամիտ եղէք, պարքու չեմ մոռանալ: Իսկ տալը կը գժարանամ:

Դպրոցու

Աւս.— Ի՞նչից է առաջանում արկի խաւարումը:

Աշ.— Եր օրը մթնու մ է:

Աւս.— Իսկ լուսնի խաւարումը:

Աշ.— Դա եւ պարու ուսուցիչ եր գեշերը մըթնում է:

Տան վարձ

— Պ. Ստեփան, վերջապէս երք պիտի տաք սեսակի վարձը:

— Երկուշաբ: չէ, երեքշաբթի չէ չորեցարթի չէ, հինգշաբթի չէ, ուրբաթ չէ, շաբաթ չէ և կիրակի ել չէ. իսկ նորանից յիտոյ, երք կուգէք համեցէք ստացէք:

ՅՈԳՈՒԾ ՅՈՒԵԱՐՁԱՆԻ

Թօրիսից պ. Լևոն Խաչատրեանցը ուղարկել է մեզ 9 ր. 10 կոպէկ, որ հաւաքել է իր ծանօթների շրջանում հանգուցեալ մանկավարժ և «Մելու Հայաստան»-ի խմբագիր Պետրոս Միմոնեանցի գերեզմանի վըրայ յուշարձան կանգնեցնելու օգտին: Մենք այդ գումարը և նորատունների անւանցացակը կըրանձնենք «Հովհանի»-ի խմբագրութեան:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱԳԱՅԻՆ ԿՈՄՊՈԶԻՑԻՅ

Տիֆլիս, Պուշկինու պասաժ № 8

громадная

экономия

шведского компо-

зион. бълья

Носится не мене-

двуихъ лѣтъ

Постоянный боль-

шаго товара

ВОРОТНИКОВЪ,

МАНИШЕКЪ И

МАНЖЕТЪ

По фабричнымъ

цѣнамъ

Передѣлка въ лю-

бой фасонъ

бесплатно

Продаются портняжные принадлежности, как-то: пуговицы, подкладки, мѣль и впрочѣ.

ИМѢЕТСЯ ТУТЪ-ЖѢ ГАЛАНТЕ-

РЕЙНЫЙ ОТДѢЛЪ

Осторегайтесь поддельлокъ и подражаний

Просимъ обратиться только Пушкинскому пассажу № 8

0—15 (օ. մ:.) М. А. КАЛТАКАНЪ

СПЕЦІАЛЬНАЯ МАСТЕРСКАЯ ЗА ГОТОВОВОКЪ Օ. Օ. Ագաբայնց

Приемъ заказовъ всевозможн. заготовокъ

по умѣреннымъ цѣнамъ

Исполненіе къ сроку и аккуратно

Тифлис, Мухранская ул. № 4.

3—1

Հերեօլ. ռեստօրակъ „ԱՀՆՈՆԱ“

„Зданіе Артистическаго Общества“

Сод. Я. Т. Бондаренко

Ежедневно отъ 2 час. до 5 час.

пополудни и вечеромъ отъ 10 час.

до 2-хъ час. ночи. играетъ вновь приглаш. итальянскій струнныи оркестръ, съ пѣніемъ, участіемъ пѣвицъ—г.-жи Сакко и Марія Оландезе и баритона Джелларо Оландезе, подъ управлениемъ САККО.

— ЗАВТРАКЪ, отъ 11 час. до 1 час. дня 80 к. Обѣды, отъ 1 час. до 5 час. пополудни: изъ 2-хъ блюдъ—60, трехъ—90 к. и четырехъ—1 р. 20 к. Кухня Европейская и Азіатская; билларды. Имѣются кабинеты.

Получены Сибирскіе рыбчики и устрицы.

52—27

ՍԵՊՈՒ «ԳԻՐԱՆԻՆ»

— Ա. ԲԵԼԼԻ ԵՎ ԲՆԱԿ.» ՄԱՍԻԲ —
Պահանջման թիֆլիսում, Գալաւինսկ. պր.
— Պահանջեցէք ամենուրեք —

52—2

Կինը. — Ա. իս, ինչո՞ւ ուշացը ին ճաշը:

Մարդը. — Որովհետև մեր սովորական ճաշարանում չեմ
պատւիրել:

Կինը. — Շատ իզուր: Ես ուրիշ տեղերի պատրաստած
ճաշը չեմ կարող ուտել: Գնա այս ըովէիս Արմանսկի բազար, № 13, «Փլորա» ճաշարանը և շուտով պատիրիք, որ բերեն:
Զարմանալի է, թէ ինչո՞ւ ուղում ես ինձ զրկենքանց պատ-
րաստած համեղ և մաքուր կերպակունելից:

Հիւանդ. — Պ. բժիշկ, ստամոքս խանգարւած է,
կերածու չեմ կարողանում մարսել:

Բժիշկը. — Ես քեզ խորհուրդ եմ տալիս յաճախել
միմիսայն «Փլորա» ճաշարանը, Արմանսկի բազար, № 13,
որտեղ ամենամաքուք և համեղ կերպակուրներ են պա-
բաստում, մաքուր իւղով. մի շաբաթ յաճախելուց յե-
տով, եկ ինձ մօտ: Այլապէս չեմ կարող ձեր ստամոքսին
խելը բերել:

Ա Տ Ա Մ Ն Ա Բ Ո Յ Ժ

Ա. ՏԵՐ - ՄԻՆԱՍԵՅՆ

Վերսկել է հիւանդներին ընդունելի,
ատամների և բերանի խոռոչի վերաբը:
Տեխնիկ, աշխատանքների համար հրա-
վրած է արտասահմանից ատամնաբոյժ
տեխնիկ, որը պատրաստում է ոսկեպատ
ատամներ (couronnes), ոսկեշար ատամ-
ներ առանց կառւչուկի (pièce en or), նաև
ողջ ատամնաշարքեր (pait ou brische),
ամբողջ ատամների վրայ պտուտակաւոր
ատամներ (Dent à picante) և մայր ա-
տամների վրայ աղամանող բանիլ
(Dent à diamantés): Ընդունելու թիւնը՝
առ. ժամը 10—2, երեկ. ժամը 4—6,
կիրակի օրերը ժամը 10—12-ը:
Միլիայլովակի պր. № 43.

100—29

— Մադամ Ման-Ժէն, մուր էք շտապում:

— «Փլորա» ճաշարանը, ամսավճարի ժամանակն է, ուզում եմ
վճարել, եթէ ոչ հաւանական է, որ դադարեցնեն և ես զրկեմ այստեղ
պատրաստած համեղ և մաքուր ճաշից, նամանաւանդ, որ շատ էժան է,
ամսական վճարում եմ ընդամենը 6 ր.:

— Ո՞րտեղ է այդ ճաշարանը, ես ել կը գրւեմ:

— Արմանսկի բազար, № 13, շատ ձեռնտու է ամսով ճաշարա-
պի համար:

— Օ՛, Միշա, ինչ համեղ ճաշ էր... ու Փ քանի
ժամանակ է այսպէս չեմ կշտացել, մանաւանդ այս
գարեջուրը բոլորովին թարմացրեց ոյժերս:

— Այո, ես վաղուց է, որ յաճախում եմ այս-
տեղ: Լսիր, չմոռանա հասցէն՝ Արմանսկի բազար, № 13, «Փլորա» ճաշարան:

— Դուք ինչ ուզում էք ասացէք, ես «Փլորա» ճաշ-
արանից ձեռք չեմ վերցնի, և ինչո՞ւ պէտք է ձեռք վերցնեմ.
Երկու տեսակ կերպակուրը 20 կ., գարեջը շիշը 15 կուշ.,
թարմ և տաք պերաժեկը 5 կ. այդպէս էլ ամեն բան է-
ժան: Սեղանները մաքուր և սպիտակ սփոռով ծածկած,
ծառաները քաղաքավարի, էլ ինչո՞ւ չըգնանք:

— Ցառաջ, դէպի «Փլորա» ճաշարանը, Արմանսկի
բազար, № 13ը ունա՞մ:

3—1

...Վերջերս թուրքերը հետեւում են Կ. Պոլսի փողոցներում թափառող շներին.

...Վերջերս թուրքերին հետեւում են Կ. Պոլսի իսկական . . .